

Z A K O N

O DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM PREDUZEĆIMA

Član 1.

U Zakonu o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, broj 15/16), u članu 49. tačka 4) posle reči: „način” dodaju se zapeta i reči: „a naročito:

(1) ako koristi resurse javnog preduzeća za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata, pod čime se posebno podrazumeva korišćenje službenih prostorija, vozila i inventara javnog preduzeća bez naknade,

(2) ako obavlja aktivnosti vezane za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata kao i za izbornu kampanju u radno vreme,

(3) ako vrši pritisak na zaposlene i lica angažovana po drugom osnovu u javnom preduzeću u vezi sa podrškom političkim subjektima ili kandidatima na izborima,

(4) ako mu je bilo poznato da zaposleni ili angažovani po drugom osnovu u javnom preduzeću koristi resurse javnog preduzeća za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata ili vrši pritisak na druge zaposlene i radno angažovane u vezi sa podrškom političkim subjektima ili kandidatima na izborima, a nije preuzeo radnje za koje je nadležan da to spreči”.

Član 2.

U članu 78. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a) koja glasi:

„5a) koristi ili mu je bilo poznato da se koriste, a ne preduzme radnje za koje je nadležan da spreči korišćenje resursa javnog preduzeća u političke svrhe suprotno zabrani iz člana 70. stav 1. ovog zakona;”.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. tačka 6. Ustava Republike Srbije, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje pravni položaj privrednih subjekata, kao i sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Vlada je donela Odluku o obrazovanju Radne grupe za saradnju sa Organizacijom za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i Kancelarijom za demokratske institucije i ljudska prava (KDILJP) u koordinaciji i praćenju sprovođenja primene preporuka za unapređenje izbornog procesa („Službeni glasnik RS”, br. 62/19 i 65/19) (u daljem tekstu: Radna grupa). Zadatak navedene Radne grupe je da u saradnji sa OEBS i KDILJP koordinira i prati sprovođenje preporuka iz izveštaja misija OEBS/KDILJP o proceni izbora.

Radna grupa je izvršila početnu analizu svih preporuka izveštaja misija OEBS/KDILJP u periodu od 2003. do 2017. godine i kao jednu od preporuka koja se ponavlja izdvojila preporuku koja se odnosi na finansiranje izborne kampanje.

U konačnom izveštaju misije OEBS/KDILJP-a o proceni sprovođenja izbora (Republika Srbija – Predsednički izbori – 2. april 2017. godine) u tački 3. – Finansiranje izborne kampanje, preporuka glasi: „Odredbe o finansiranju stranaka i izborne kampanje se moraju dodatno poboljšati u skladu s ranijim preporukama OEBS/KDILJP-a u cilju uvođenja strožih propisa i veće transparentnosti.”, dok su u odeljku B. tačka 15: „Okruženje u kojem se odvija kampanja” koja glasi: „Državna tela bi trebalo da preduzmu odlučne mere u cilju sprečavanja vršenja pritiska na birače, uključujući zaposlene u državnim institucijama i institucijama povezanim s državom. Slučajevi iznude moraju se temeljito istražiti a pojedinci odgovorni za to sankcionisati.”

Radna grupa je pripremila tekst Inicijative dopuna Zakona o javnim preduzećima i dostavila ga nadležnom ministarstvu. Cilj predložene dopune Zakona jeste pojačavanje odgovornosti direktora javnog preduzeća za korišćenje i raspolaganje sredstvima preduzeća u izbornoj kampanji. Odgovornost direktora postoji i u upravljačkom delu njegove funkcije, pa se tako predviđa razrešenje direktora ukoliko koristi svoju funkciju radi uticaja na izbornu volju zaposlenih u javnom preduzeću. U izradi teksta Inicijative, Radna grupa je organizovala konsultacije sa nevladinim organizacijama koje se bave izbornim procesom. Konačan tekst Nacrta zakona izrađen je nakon razmatranja sugestija ovih organizacija. Odbor za privredu i finansije, na predlog Ministarstva privrede, doneo je Zaključak 05 Broj: 011-10113/2019-1 od 9. oktobra 2019. godine, kojim je određeno sprovođenje javne rasprave o Nacrtu zakona i utvrđen Program javne rasprave. Javna rasprava o Nacrtu zakona sprovedena je u periodu od 10. do 31. oktobra 2019. godine. Pošto su razmotrene sugestije koje su iznete tokom sprovođenja javne rasprave o Nacrtu zakona, Vlada je utvrdila Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona uvode se dodatni razlozi za razrešenje direktora, koji se odnose na korišćenje resursa javnog preduzeća za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata, pod čime se posebno podrazumeva

korišćenje službenih prostorija, vozila i inventara javnog preduzeća bez naknade, obavljanje aktivnosti vezane za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata, kao i za izbornu kampanju u radno vreme, kao i vršenje pritiska na zaposlene i lica angažovana po drugom osnovu u javnom preduzeću u vezi sa podrškom političkim subjektima ili kandidatima na izborima. Direktor će biti razrešen dužnosti i ako mu je bilo poznato da zaposleni ili angažovani po drugom osnovu u javnom preduzeću koristi resurse javnog preduzeća za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata ili vrši pritisak na druge zaposlene i radno angažovane u vezi sa podrškom političkim subjektima ili kandidatima na izborima, a nije preduzeo radnje za koje je nadležan da to spreči.

Članom 2. Predloga zakona dopunjene su kaznene odredbe za prekršaj odgovornog lica u javnom preduzeću, tako da će se za prekršaj novčanom kaznom kazniti odgovorno lice u javnom preduzeću ukoliko koristi ili mu je bilo poznato da se koriste, a ne preduzme radnje za koje je nadležan da spreči korišćenje resursa javnog preduzeća u političke svrhe suprotno zabrani iz člana 70. stav 1. Zakona o javnim preduzećima.

Članom 70. stav 1. Zakona o javnim preduzećima utvrđena je zabrana korišćenja imovine, aktivnosti, imena i vizuelnog identiteta javnog preduzeća u svim aktivnostima vezanim za političke stranke i izborne kampanje, kao i svaka druga upotreba javnih preduzeća u političke svrhe.

Članom 3. Predloga zakona predviđa se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDBA KOJE SE DOPUNJUJU

Član 49.

Direktor se razrešava pre isteka perioda na koji je imenovan ukoliko:

1) u toku trajanja mandata prestane da ispunjava uslove za direktora javnog preduzeća iz člana 25. ovog zakona;

2) javno preduzeće ne dostavi godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja u rokovima propisanim članom 59. ovog zakona;

3) se utvrdi da je, zbog nestručnog, nesavesnog obavljanja dužnosti i postupanja suprotnog pažnji dobrog privrednika i propusta u donošenju i izvršavanju odluka i organizovanju poslova u javnom preduzeću, došlo do znatnog odstupanja od ostvarivanja osnovnog cilja poslovanja javnog preduzeća, odnosno od plana poslovanja javnog preduzeća;

4) se utvrdi da deluje na štetu javnog preduzeća kršenjem direktorskih dužnosti, nesavesnim ponašanjem ili na drugi način, A NAROČITO:

(1) AKO KORISTI RESURSE JAVNOG PREDUZEĆA ZA PROMOCIJU POLITIČKIH STRANAKA, ODNOSNO POLITIČKIH SUBJEKATA, POD ČIME SE POSEBNO PODRAZUMEVA KORIŠĆENJE SLUŽBENIH PROSTORIJA, VOZILA I INVENTARA JAVNOG PREDUZEĆA BEZ NAKNADE,

(2) AKO OBAVLJA AKTIVNOSTI VEZANE ZA PROMOCIJU POLITIČKIH STRANAKA, ODNOSNO POLITIČKIH SUBJEKATA KAO I ZA IZBORNU KAMPANJU U RADNO VREME,

(3) AKO VRŠI PRITISAK NA ZAPOSLENE I LICA ANGAŽOVANA PO DRUGOM OSNOVU U JAVNOM PREDUZEĆU U VEZI SA PODRŠKOM POLITIČKIM SUBJEKTIMA ILI KANDIDATIMA NA IZBORIMA,

(4) AKO MU JE BILO POZNATO DA ZAPOSLENI ILI ANGAŽOVANI PO DRUGOM OSNOVU U JAVNOM PREDUZEĆU KORISTI RESURSE JAVNOG PREDUZEĆA ZA PROMOCIJU POLITIČKIH STRANAKA, ODNOSNO POLITIČKIH SUBJEKATA ILI VRŠI PRITISAK NA DRUGE ZAPOSLENE I RADNO ANGAŽOVANE U VEZI SA PODRŠKOM POLITIČKIM SUBJEKTIMA ILI KANDIDATIMA NA IZBORIMA, A NIJE PREDUZEO RADNJE ZA KOJE JE NADLEŽAN DA TO SPREČI;

5) izveštaj ovlašćenog revizora na godišnji finansijski izveštaj bude negativan;

6) u toku trajanja mandata bude pravnosnažno osuđen na uslovnu ili bezuslovnu kaznu zatvora;

7) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

III. KAZNENE ODREDBE

Prekršaj odgovornog lica

Član 78.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u javnom preduzeću ukoliko:

1) javno preduzeće ne dostavi godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja u rokovima propisanim članom 59. ovog zakona;

2) javno preduzeće utroši sredstva za određene namene iznad visine utvrđene godišnjim, odnosno trogodišnjim programom poslovanja za te namene, pre pribavljanja saglasnosti na izmene i dopune godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja (član 60. stav 3. ovog zakona);

3) javno preduzeće ne dostavi tromesečni izveštaj u roku propisanom članom 63. ovog zakona;

4) javno preduzeće ne sprovodi usvojen godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja u delu koji se odnosi na zarade ili zapošljavanje (član 66. ovog zakona);

5) javno preduzeće vrši isplatu zarada bez overe obrazaca iz člana 66. ovog zakona;

5A) KORISTI ILI MU JE BILO POZNATO DA SE KORISTE, A NE PREDUZME RADNJE ZA KOJE JE NADLEŽAN DA SPREČI KORIŠĆENJE RESURSA JAVNOG PREDUZEĆA U POLITIČKE SVRHE SUPROTNO ZABRANI IZ ČLANA 70. STAV 1. OVOG ZAKONA;

6) javno preduzeće ne objavi na internet stranici podatke propisane članom 71. ovog zakona.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada

Obrađivač – Ministarstvo privrede

2. Naziv propisa

Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima
Draft law on Amendments to the Law on Public Enterprises

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

/

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju.

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje primarnih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba konstatovati tu činjenicu. U ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

U Predlogu zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima nema relevantnih odredaba sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost sa propisima Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

/